

## ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการเพิกถอนการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า<sup>1</sup>

ศรัณู ชัยเกษตรสิน<sup>2</sup>

จากการศึกษาปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการเพิกถอนเครื่องหมายการค้าตามพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. 2534 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงประวัติความเป็นมา แนวคิด และทฤษฎี ของหลักการให้ความคุ้มครองในกฎหมายเครื่องหมายการค้า ซึ่งทำให้ผู้ศึกษาได้รับความรู้ความเข้าใจถึงเจตนารมณ์ของกฎหมายเครื่องหมายการค้าที่มีวัตถุประสงค์ในการให้ความคุ้มครองเจ้าของเครื่องหมายการค้าอันมีลักษณะเป็นสิทธิแต่เพียงผู้เดียว (Exclusive Rights) ในการใช้เครื่องหมายการค้าที่ได้รับจดทะเบียน และได้รับความคุ้มครองมิให้ผู้อื่นใดใช้เครื่องหมายการค้าที่ได้รับจดทะเบียนของตน และนอกจากนั้นกฎหมายเครื่องหมายการค้าก็ยังมีหน้าที่เป็นเครื่องหมายในการแยกแยะความเป็นเจ้าของสินค้าเพื่อป้องกันประชาชนสับสนหลงผิดในอีกประการหนึ่งด้วย ดังนั้นกฎหมายเครื่องหมายการค้าที่ดีจึงต้องรักษาสมดุลในการคุ้มครองสิทธิของเจ้าของเครื่องหมายการค้า และสิทธิของสาธารณะชนที่จะได้ประโยชน์จากเครื่องหมายค้านั้นในด้านต่างๆ ซึ่งเมื่อพิจารณาโดยลักษณะของสิทธิแต่เพียงผู้เดียวโดยสภาพกำหนดให้ความคุ้มครองแก่เจ้าของสิทธิอย่างเข้มข้น ดังนี้เพื่อให้เกิดความสมดุลในประโยชน์ระหว่างรัฐกับ และเป็นคานาอำนาจ ตรวจสอบสิทธิดังกล่าว กฎหมายเครื่องหมายการค้าจึงต้องมีการกำหนดหลักการเพิกถอนการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าขึ้นเพื่อเป็นเครื่องมือในการสร้างความเป็นธรรมกับทุกฝ่าย และความคุ้มครองให้มีการใช้ประโยชน์จากเครื่องหมายการค้าในต้องตามเจตนารมณ์อย่างแท้จริง

จากการศึกษาพบว่าปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการเพิกถอนการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าตามพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. 2534 พบว่ายังไม่มี ความชัดเจน ไม่ครอบคลุมด้วยกันหลายประการซึ่งสรุปได้ดังต่อไปนี้

---

<sup>1</sup>บทความนี้เรียบเรียงจากการศึกษาอิสระ เรื่อง ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการเพิกถอนการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษา คือ รองศาสตราจารย์ ดร.ปภาศรี บัวสวรรค์ และคณะกรรมการสอบ คือ รองศาสตราจารย์จรัส เล็งวิทยา และรองศาสตราจารย์ ดร.กัลยา ตันศิริ

<sup>2</sup>นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต (ส่วนกลาง) คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

จากการศึกษาพบว่า การเพิกถอนการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าในกรณีละทิ้งหรือไม่ได้ใช้เครื่องหมายการค้า ผู้ขอเพิกถอนต้องมีภาระการพิสูจน์ความถึงความไม่ตั้งใจที่จะใช้ซึ่งในส่วนนี้การไม่ใช้เครื่องหมายการค้าพิจารณาจากทั้งพฤติการณ์ภายนอก และเจตนาภายในซึ่งสามารถแยกแยะภาระการพิสูจน์จากบทกฎหมายมาตรา 63 แห่งพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า ซึ่งในส่วนแรกภาระการพิสูจน์ของผู้ยื่นขอเพิกถอนมีสองกรณี กล่าวคือ กรณีแรกผู้ขอเพิกถอนต้องพิสูจน์ให้ได้ว่าขณะที่จดทะเบียนเจ้าของเครื่องหมายการค้า นั้นมิได้ตั้งใจโดยสุจริตจะใช้เครื่องหมายการค้าสำหรับสินค้าที่ได้จดทะเบียนไว้ และตามความจริงก็ไม่เคยมีการใช้เครื่องหมายการค้า นั้น โดยสุจริตสำหรับสินค้าดังกล่าวเลย กรณีที่สองที่ผู้ขอเพิกถอนจะต้องพิสูจน์ให้ได้ว่าในระหว่างสามปีก่อนที่จะมีคำร้องขอให้เพิกถอนมิได้มีการใช้เครื่องหมายการค้า นั้น โดยสุจริตสำหรับสินค้าที่ได้จดทะเบียนไว้ แต่อย่างไรก็ตามแม้ผู้ขอเพิกถอนจะสามารถพิสูจน์ได้ตามกรณีใดกรณีหนึ่งตามภาระการพิสูจน์ข้างต้นแล้ว ภาระการพิสูจน์ก็จะเปลี่ยนมาเป็นของฝ่ายเจ้าของเครื่องหมายการค้าที่จะต้องพิสูจน์ในทางกลับกันว่า มีการใช้เครื่องหมายการค้าดังกล่าวหรือไม่ หากการที่ไม่ได้ใช้เครื่องหมายการค้า นั้นทั้งมิ สาเหตุมาจากพฤติการณ์พิเศษในทางการค้า และไม่ได้มีสาเหตุมาจากความตั้งใจที่จะไม่ใช้หรือจะละทิ้งเครื่องหมายการค้า นั้นคณะกรรมการเครื่องหมายการค้าก็ย่อมต้องยกคำขอเพิกถอน จะเห็นได้ว่าการพิสูจน์ว่าเจ้าของเครื่องหมายการค้ามีความไม่ตั้งใจที่จะใช้และการไม่ใช้เครื่องหมายการค้าเป็นเรื่องค่อนข้างยากในประเทศไทย เนื่องจากที่ผ่านมามีคณะกรรมการเครื่องหมายการค้าได้วางแนวทางการวินิจฉัยไว้ว่าเมื่อมีการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าใดแล้วต้องตั้งสมมติฐานไว้ก่อนเจ้าของเครื่องหมายการค้ามีความตั้งใจที่จะใช้เครื่องหมายการค้าดังกล่าว<sup>3</sup> ซึ่งการที่จะพิสูจน์ว่าเจ้าของเครื่องหมายการค้าไม่มีความตั้งใจใช้เครื่องหมายการค้าดังกล่าว ก็จะต้องหักล้างบทสมมติฐานนี้ให้ได้ดังตัวอย่างตัวอย่างคำวินิจฉัยคณะกรรมการเครื่องหมายการค้าที่ 30/2543 ระหว่างบริษัท Orica กับ บริษัท Akzo. ในคดีนี้บริษัท Orica ได้ยื่นขอจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า “WALPAMUR” ที่ผลการสำรวจตลาดที่แสดงว่าไม่มีการใช้เครื่องหมายการค้า นั้นไม่มีน้ำหนักเพียงพอรับฟังได้

---

<sup>3</sup> Dana Bergling and Vipra Cheunjaipanich, **Thai Systems Shows How Hard Cancellation Of A Registered Trademark Really Is!**, 2001, [Online], Available URL <https://www.mondaq.com/corporatecommercial-law/13406/thai-systems-shows-how-hard-cancellation-of-a-registered-trademark-really-is> (May,15).

ว่าไม่มีความตั้งใจจะใช้<sup>4</sup> และคำวินิจฉัยคณะกรรมการเครื่องหมายการค้าที่ 13/2555 ที่แม้ว่าเจ้าของเครื่องหมายการค้าจะไม่ยื่นคำโต้แย้ง การขอเพิกถอนการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า คณะกรรมการเครื่องหมายการค้าวินิจฉัยไม่ให้มีการเพิกถอนการจดทะเบียน เพราะเห็นว่าในกรณีดังกล่าวว่าเจ้าของเครื่องหมายการค้ายังคงมีความตั้งใจที่จะใช้เครื่องหมายการค้าแม้ไม่ได้ยื่นข้อโต้แย้งต่อสู้ ถึงแม้จะมีคดีที่ประสบความสำเร็จในการขอเพิกถอนเครื่องหมายการค้าการคัดค้านไม่ได้ใช้ ดังวินิจฉัยคณะกรรมการเครื่องหมายการค้าที่ 14/2550 ระหว่างบริษัท Frento กับบริษัท United Foods PCL ในคดีนี้ Frento ได้ยื่นขอให้เพิกถอนการจดทะเบียน เครื่องหมายการค้า “KARAMUCFIO” สำหรับสินค้ามันฝรั่งทอดและขนมอื่น ๆ ซึ่งเป็นของ United Foods โดย บริษัท Frento ได้แสดงหลักฐานเป็นจดหมายจากสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา ที่ระบุว่าสินค้าของ United Foods ไม่เคยได้รับการจดทะเบียน “อ.ย.” ในประเทศไทย ซึ่งทำให้ ไม่สามารถจำหน่ายสินค้าดังกล่าวได้ และจากหลักฐานดังกล่าวนี้ ย่อมเป็นการแสดงให้เห็นว่า United Foods ไม่ได้ใช้และไม่มีความตั้งใจที่จะใช้เครื่องหมายการค้าที่จดทะเบียนไว้กับสินค้า ซึ่งผลของคดีนี้คณะกรรมการเครื่องหมายการค้า จึงได้มีวินิจฉัยให้เพิกถอนการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าให้ถือว่าสินค้าส่วนใหญ่ในประเทศมิได้เป็นสินค้าควบคุมที่ต้องจดทะเบียนก็อาจจะไม่ได้ประโยชน์จากกรณีนี้ จากการพิจารณาแนววินิจฉัยของคณะกรรมการเครื่องหมายการค้าทำให้เห็นได้ว่า การพิจารณาพิสูจน์ว่าเจ้าของเครื่องหมายการค้าไม่มีความตั้งใจที่จะใช้เครื่องหมายการค้าดังกล่าวแล้ว นอกจากหลักฐานที่แสดงถึงการไม่ใช้เครื่องหมายการค้ายังไม่เพียงพอ แต่จะต้องมีหลักฐานที่แสดงถึงความไม่ตั้งใจที่จะใช้เครื่องหมายการค้าด้วยซึ่งการพิสูจน์ความไม่ตั้งใจที่จะใช้เครื่องหมายการค้า นั้น เป็นเรื่องยาก ประกอบกับการแสวงหาหลักฐานที่เพียงพอเพื่อพิสูจน์ความไม่ตั้งใจดังกล่าวก็เป็นเรื่องยากคู่กันนอกจากนั้น การที่เจ้าของเครื่องหมายการค้าไม่ได้ยื่นคำโต้แย้งต่อการขอให้เพิกถอนซึ่งเป็นเหตุผลในการใส่ใจ และไม่ละทิ้งเครื่องหมายการค้า เหตุผลในส่วนนี้ก็ไม่ได้มีผลทางลบต่อเจ้าของเครื่องหมายการค้าแต่อย่างใด ซึ่งในเรื่องนี้ จากแนวทางการพิจารณาของคณะกรรมการเครื่องหมายการค้าข้างต้น แตกต่างจากประเทศสหรัฐอเมริกาที่กำหนดว่าหากเจ้าของเครื่องหมายการค้าไม่ยื่นคำโต้แย้งภายในระยะเวลาที่กำหนด คณะกรรมการอุทธรณ์และ

---

<sup>4</sup> Nandana Indananda and Parichart Monaiyakul. **Board of Trademarks decisions highlight difficulty of cancelling mark for nonuse in Thailand 2014** [Online], Available URL [https://www.tilleke.com/sites/default/files/2014\\_Jul\\_Board\\_of\\_Trademarks\\_Decisions\\_Non-use.pdf](https://www.tilleke.com/sites/default/files/2014_Jul_Board_of_Trademarks_Decisions_Non-use.pdf) (May,20).

พิจารณาเครื่องหมายการค้าก็อาจมีคำวินิจฉัยให้เพิกถอนการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าดังกล่าวได้ ยิ่งกว่านั้นมาตรา 63 ยังได้เปิดโอกาสให้ เจ้าของเครื่องหมายการค้ามีข้อยกเว้นสำหรับการไม่ใช่เครื่องหมายการค้าด้วย โดยหากเจ้าของ เครื่องหมายการค้าสามารถพิสูจน์ได้ว่าการไม่ได้ใช้เครื่องหมายการค้า นั้นมีสาเหตุมาจากพฤติกรรม พิเศษในทางการค้าและไม่ได้มีสาเหตุมาจากความตั้งใจที่จะไม่ใช้หรือจะละทิ้งเครื่องหมายการค้า นั้น สำหรับสินค้าที่ได้จดทะเบียนไว้ คณะกรรมการเครื่องหมายการค้าก็ไม่สามารถเพิกถอนการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าดังกล่าวได้ ดังนั้น เมื่อพิจารณาแล้วว่าการระงับการพิสูจน์ของผู้ร้องขอเพิกถอนนั้นค่อนข้างสูงขณะที่เจ้าของเครื่องหมายการค้ามีข้อยกเว้นสำหรับการไม่ใช้ที่ค่อนข้างกว้าง

ประเด็นปัญหาที่สอง ตามบทบัญญัติมาตรา 65 วรรคสองแห่งพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้าในหมวดที่เกี่ยวกับการเพิกถอนเครื่องหมายการค้าได้กำหนดสิทธิในการอุทธรณ์คำสั่งของคณะกรรมการเครื่องหมายการค้าที่มีการร้องเพิกถอนเครื่องหมายการค้า ด้วยเหตุตามมาตรา 61 มาตรา 62 และมาตรา 63 ต่อศาลภายใน 90 วันนับแต่วันได้รับหนังสือแจ้งผลคำสั่งจากคณะกรรมการเครื่องหมายการค้า ผู้ร้องขอเพิกถอนเจ้าของเครื่องหมายการค้าที่ถูกร้องเพิกถอน หรือผู้ได้รับอนุญาต มีสิทธิอุทธรณ์ผลของคำสั่งของคณะกรรมการเครื่องหมายการค้าดังกล่าว ในการอุทธรณ์ในกรณีนี้เป็นการอุทธรณ์เพื่อเป็นการโต้แย้งผลของขอคำสั่งนายทะเบียนเครื่องหมายการค้า ซึ่งอาจจะเป็นการมีคำสั่งให้เพิกถอน หรือยกคำร้องของเพิกถอน ซึ่งในทางปฏิบัติผู้ที่เป็นจำเลยในคดีนี้คือ คณะกรรมการเครื่องหมายการค้า โดยในที่นี้คือ กรมทรัพย์สินทางปัญญา ที่เป็นหน่วยงานต้นสังกัดของคณะกรรมการเครื่องหมายการค้า เพราะเป็นผู้ออกคำสั่งดังกล่าวแต่อย่างไรก็ตามผู้เขียนมีความเห็นว่าผู้มีส่วนได้เสียในคดีเพิกถอนเครื่องหมายการค้า นั้นอาจเกิดได้หลายฝ่ายแต่กฎหมายมิได้กำหนดให้เรียกผู้มีส่วนได้เสียทั้งหมดเข้ามาพิจารณาในคราวเดียวกัน ประกอบกับได้มีแนวคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2500/2548<sup>6</sup> ได้วางหลักไว้ว่า “... โจทก์ฟ้องคดีโดยมิได้อ้างว่าตนมีสิทธิในเครื่องหมายการค้าดีกว่า ศ. ผู้ซึ่งได้จดทะเบียนเป็นเจ้าของเครื่องหมายการค้า นั้นตามพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ.2534 มาตรา 67 เท่ากับมิได้อ้างว่าการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าของ ศ. เป็นการโต้แย้งสิทธิของ โจทก์ตามบทบัญญัติมาตราดังกล่าว โจทก์จึงฟ้องขอให้เพิกถอนคำสั่งของคณะกรรมการเครื่องหมายการค้าที่สั่งไม่เพิกถอนการจดทะเบียน

---

<sup>6</sup> เอกรินทร์ วิริโย “ปัญหาการเพิกถอนเครื่องหมายการค้าด้วยเหตุที่เจ้าของเครื่องหมายการค้าไม่ใช่เครื่องหมายการค้า” วารสารนิติศาสตร์ ปีที่ 44 ฉบับที่ 3 กรุงเทพมหานคร, โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. (กันยายน 2558): 733-763.

<sup>6</sup> คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2500/2548 (สำนักงานส่งเสริมงานตุลาการ.), เล่ม 7, หน้า 20.

เครื่องหมายการค้า ของ ศ. และขอให้เพิกถอนการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้านั้น ตามมาตรา 65 ประกอบ มาตรา 61 โดยไม่จำเป็นต้องฟ้อง ศ. เจ้าของเครื่องหมายการค้าดังกล่าวเป็นจำเลยด้วยได้ ...” ผู้ศึกษาเห็นว่า แม้ บทบัญญัติในการเพิกถอนเครื่องหมายการค้าตาม มาตรา 61 ถึง 63 จะเป็นการโต้แย้งคำวินิจฉัยของ คณะกรรมการเครื่องหมายการค้า ซึ่งจะต้องฟ้องคณะกรรมการเครื่องหมายการค้าโดยตรง แต่เพื่อความเป็น ธรรมต่อทุกฝ่าย และสอดคล้องกับหลักฟังความทุกฝ่ายทั้งสามารถชำระคดีไปเสร็จไปในคราวเดียวกัน ซึ่งใน กรณีตามคำพิพากษาฎีกาข้างต้นหากเจ้าของเครื่องหมายการค้าได้เข้ามาในคดีและพิสูจน์ข้อเท็จจริงได้ว่าแม้ เครื่องหมายการค้าจะเล็งถึงคุณสมบัติสินค้าแต่เครื่องหมายการค้าดังกล่าวซึ่งไม่มีความบ่งเฉพาะในตัวเองตาม มาตรา 7 วรรคแรก แต่ได้มีการใช้จนแพร่หลายจนมีความบ่งเฉพาะโดยการใช้แล้วตาม มาตรา 7 วรรคท้าย อาจ ทำให้ผลของคดีนั้นเปลี่ยนไปและเป็นธรรมต่อทุกฝ่ายคดีก็จะได้ชำระให้เสร็จไปในคราวเดียวกันไม่ต้องเกิด ปัญหาในการรื้อร้องฟ้องเป็นคดีใหม่อีก

ประเด็นปัญหาประการที่สามปัญหาสถานะตามกฎหมายของของเครื่องหมายการค้าที่ถูกเพิกถอนเพราะ กลายเป็นคำสามัญตามมาตรา 66 สิทธิของเจ้าของเครื่องหมายการค้าที่ได้รับการจดทะเบียนและต่อมา เครื่องหมายการค้านั้นกลายเป็นคำสามัญจึงถูกเพิกถอนตามมาตรา 66 เพราะเหตุที่เครื่องหมายการค้าเป็น คำสามัญทางการค้าไปแล้วจึงไม่ได้รับความคุ้มครองอีกเพราะถูกทะเบียนเครื่องหมายการค้าถูกลบออกจากระบบ ของนายทะเบียนแล้ว ซึ่งหากเจ้าของเครื่องหมายการค้านี้จะขอจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าเพื่อให้ได้รับความ คุ้มครองตามกฎหมายก็จะต้องดำเนินการยื่นขอจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าเข้ามาใหม่ซึ่ง เมื่อ เครื่องหมายการค้าที่ถูกเพิกถอนไปแล้วกลายเป็นคำสามัญย่อมไม่มีลักษณะบ่งเฉพาะในตัวที่จะเข้าเงื่อนไขใน การรับจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าได้ตามมาตรา 7 วรรคแรกอย่างแน่นอน ทั้งที่เครื่องหมายการค้าที่ กลายเป็นคำสามัญนั้นโดยลักษณะแล้วจะต้องมีการใช้เครื่องหมายนั้นมาในระยะเวลาพอสมควรจนประชาชนใช้ และเรียนเป็นคำสามัญทางการค้า แต่อย่างไรก็ดีกฎหมายก็ได้เปิดช่องเพื่อลดความเข้มข้นในการขอจดทะเบียน ไว้ในมาตรา 17 ให้นายทะเบียนพิจารณาอนุญาตให้จดทะเบียนประกอบกับเครื่องหมายอื่นได้ โดยสละสิทธิใน การหวงกันคำสามัญนั้น แต่อย่างไรก็ดีสิทธิตรงนี้เหมือนยังเป็นช่องว่างที่ไม่มีกฎหมายมารับรองสิทธิให้เจ้าของ เครื่องหมายการค้าที่ถูกเพิกถอนในภายหลังซึ่งในกรณีโดยเฉพาะกรณีเจ้าของเครื่องหมายการค้าต้องการจด ทะเบียนเครื่องหมายการค้าที่มีส่วนหนึ่งส่วนใดเป็นคำสามัญทางการค้าตามมาตรา 17 เพราะหากเครื่องหมาย การค้าที่กลายเป็นคำสามัญทางการค้าในภายหลัง และไม่เป็นคำสามัญที่มีลักษณะตามมาตรา 17 วรรคสอง

ประกอบประกาศนายทะเบียนเครื่องหมายการค้า ที่ 1/59 กำหนดสิ่งที่ใช้กันสามัญทางการค้าขาย<sup>7</sup> ย่อมอยู่นอกเหนือที่นายทะเบียนจะสั่งให้ปฏิเสธสิทธิในคำสามัญนั้นได้ ตามมาตรา 17 (1),(2) แล้วขอรับการจดทะเบียนได้ ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับสิทธิของเครื่องหมายการค้าที่แต่เดิมไม่สามารถจดทะเบียนได้เพราะเป็นเครื่องหมายที่ไม่บ่งเฉพาะในตัว หรือเป็นคำสามัญทางการค้า แต่เจ้าของใช้จนเข้าลักษณะบ่งเฉพาะด้วยการใช้ตามมาตรา 7 วรรคสาม สามารถได้ขอรับการจดทะเบียนและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายได้หากเข้าหลักเกณฑ์ แม้กระทั่งเครื่องหมายการค้าที่มีส่วนหนึ่งส่วนใดรวมอยู่เป็นสิ่งที่ใช้สามัญทางการค้าก็อาจได้รับการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าได้หาก หากเจ้าของเครื่องหมายปฏิบัติตามมาตรา 17 (1),(2) แล้วแต่กรณี กล่าวคือปฏิเสธที่จะถือสิทธิในคำสามัญดังกล่าวยอมเข้าหลักเกณฑ์ที่นายทะเบียนจะรับจดทะเบียนให้ได้แม้จะมีคำสามัญอยู่ในเครื่องหมายการค้าก็ตามจึงอาจเป็นปัญหาตามมาได้

จากการศึกษากฎหมายว่าด้วยเครื่องหมายการค้า ในเรื่องการเพิกถอนเครื่องหมายการค้าผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะ คือ

1. ปัญหาการระงับการพิสูจน์ของการเพิกถอนการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้ากรณีเป็นเครื่องหมายการค้าที่ไม่ได้ใช้ ส่วนนี้ขอเสนอแนะให้แก้ไขปรับปรุงมาตรา 63 ลดระดับความเข้มข้นของภาระการพิสูจน์ในการเพิกถอนเครื่องหมายการค้ากรณีไม่ใช่เครื่องหมายการค้าลงจากเดิมที่กำหนดให้ภาระการพิสูจน์ของผู้ขอเพิกถอนมีสองกรณี โดยทั้งสองกรณีต้องพิสูจน์ให้เห็นถึงพฤติการณ์การไม่ได้ใช้เครื่องหมายการค้านั้นเลยหรือไม่ได้ใช้ติดต่อกันเป็นเวลา 3 ปี ประกอบกับจะต้องพิสูจน์ถึงความตั้งใจที่จะไม่ใช้ของเจ้าของเครื่องหมายการค้าโดยสุจริตด้วยโดยให้เหลือเพียงอย่างเดียวโดยการพิสูจน์ว่าเจ้าของเครื่องหมายการค้าไม่ใช่เครื่องหมายการค้าภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดเท่านั้นกล่าวคือ 3 ปีติดต่อกันซึ่งการไม่ได้ใช้ภายในระยะเวลาดังกล่าวย่อมเป็นเหตุเพียงพอที่จะสันนิษฐานถึงการละทิ้งหรือไม่ได้ใช้เครื่องหมายการค้าแล้ว โดยยังคงข้อยกเว้นเกี่ยวกับพฤติการณ์พิเศษทางการค้าและมีได้มีสาเหตุจากการตั้งใจละทิ้งเพื่อเป็นภาระการพิสูจน์ของเจ้าของเครื่องหมายการค้าในการหักล้างข้อกล่าวอ้างเพื่อให้ทั้งสองฝ่ายมีภาระการพิสูจน์ที่สมดุลกัน และกำหนดเพิ่มเติมในมาตรา 64 ว่าหากเจ้าของเครื่องหมายการค้าที่ถูกร้องเพิกถอนเครื่องหมายการค้าไม่ทำคำชี้แจงต่อคณะกรรมการเครื่องหมายการค้าภายในระยะเวลาให้สันนิษฐานว่าเจ้าของเครื่องหมายการค้าได้ละทิ้งเครื่องหมายการค้าที่จดทะเบียนแล้วเพราะเห็นว่าการทำคำชี้แจงเป็นการแสดงให้เห็นถึงการใส่ใจดูแลเครื่องหมายการค้าที่ได้รับจด

---

<sup>7</sup>ประกาศนายทะเบียนเครื่องหมายการค้า , ที่ 1/2559 ,เรื่องการกำหนดสิ่งที่ใช้สามัญในการค้าขาย พ.ศ. 2559.

ทะเบียนหากละเลยไม่ทำคำชี้แจงก็ถือว่าละทิ้งเครื่องหมายการค้าดังกล่าวแล้ว หากลดระดับความเข้มข้นในส่วนที่เกี่ยวกับภาระการพิสูจน์การเพิกถอนเครื่องหมายการค้ากรณีไม่ใช่เครื่องหมายการค้าลง จะส่งผลทำให้เกิดความสมดุลในการใช้กฎหมาย และทำให้ตอบโจทยถึงวัตถุประสงค์ของเครื่องหมายการค้าได้ดียิ่งขึ้น ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับความตกลงระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องและตามแบบกฎหมายอย่างของกฎหมายเครื่องหมายการค้าของประเทศสหรัฐอเมริกา

2. ปัญหาเกี่ยวกับสิทธิในการอุทธรณ์การเพิกถอนเครื่องหมายการค้าของเจ้าของเครื่องหมายการค้าที่ถูกฟ้องผู้ศึกษาเสนอแนะว่าควรนำข้อกฎหมายของประเทศไทยที่มีหลักการที่จะเรียนบุคคลที่อยู่ภายนอกคดีเข้ามาในคดีได้โดยวิธีร้องสอด ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 57 ซึ่งตามหลักกฎหมายดังกล่าวอาจถูกเรียกเข้ามาในคดีได้หลายวิธี ผู้ศึกษาขอยกเฉพาะวิธีที่คิดว่าจะนำมาเป็นแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าวคือ การร้องสอดโดยหมายเรียกให้เข้ามาในคดี โดยมาตรา 57 (3) (ข) “ศาลเห็นสมควร หรือเมื่อคู่ความฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมีคำขอ ในกรณีที่กฎหมายบังคับให้บุคคลภายนอกเข้าผู้มาในคดี...” ซึ่งการร้องสอดในกรณีนี้เป็นการกำหนดกฎหมายสารบัญญัติกำหนดให้บุคคลภายนอกเข้ามาในคดีดังตัวอย่างกฎหมายที่กำหนดให้เรียนบุคคลภายนอกเข้ามาในคดี อาทิเช่นในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 234 มาตรา 887 และมาตรา 1737 เป็นต้น ซึ่งกฎหมายที่ดังกล่าวข้างต้นล้วนเป็นกฎหมายกำหนดบังคับให้บุคคลดังกล่าวเข้ามาในคดีทั้งสิ้น จึงขอเสนอแนะให้แก้ไขเพิ่มเติมในมาตรา 65 แห่งพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. 2534 ความว่า “ในกรณีที่มิข้อพิพาทเป็นคดีตามมาตรานี้ให้มีหมายเรียนให้เจ้าของเครื่องหมายการค้าที่เข้ามาในคดีด้วย” เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหานี้สร้างความเป็นธรรมต่อทุกฝ่ายที่จะได้ต่อสู้คดีได้อย่างเต็มที่ และทำให้คดีนั้นสามารถเสร็จและชำระคดีได้ในคราวเดียวกัน

3. ปัญหาเกี่ยวกับสถานะตามกฎหมายของของเครื่องหมายการค้าที่ถูกเพิกถอนเพราะกลายเป็นคำสามัญ ในข้อนี้ผู้ศึกษาเสนอแนะดังนี้ กรณีนี้เสนอแนะแนวทางแก้ไขเป็นทางเลือกสองกรณี กรณีแรก แก้ไขกฎหมายแม่บท กล่าวคือ กำหนดให้มีการปรับแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. 2534 เพื่อรับรองสิทธิของเจ้าของเครื่องหมายการค้าที่ถูกเพิกถอนตามมาตรา 66 โดยเห็นว่าให้แก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา 66 รับรองเชื่อมโยงให้เครื่องหมายการค้าที่ถูกศาลเพิกถอนเพราะ กลายเป็นคำสามัญทางการค้าในภายหลังจดทะเบียนโดยแก้ไขเป็นความว่า “กรณีเครื่องหมายการค้าที่ถูกเพิกถอนตามบทบัญญัติในมาตรานี้ให้ถือว่าเป็นคำสามัญในทางการค้าตามมาตรา 17 ด้วย” เพื่อแก้ไขปัญหาในการบังคับใช้ดังกล่าวและส่งผลให้คำสามัญตาม

มาตรา 66 กลายเป็นคำสามัญตามความหมายของมาตรา 17 โดยอัตโนมัติ กรณีที่สอง แก้ไขระเบียบปฏิบัติของนายทะเบียนเครื่องหมายการค้า เพราะด้วยอำนาจในการออกประกาศตามมาตรา 17 เป็นกำหนดของนายทะเบียน กรมทรัพย์สินทางปัญญาซึ่งหน่วยงานบังคับบัญชา แก้ไขระเบียบ หรือออกแนวทางปฏิบัติให้นายทะเบียนมีหน้าออกประกาศเพิ่มเติมคำสามัญดังกล่าวลงในประกาศ รับรองสิทธิของเจ้าของเครื่องหมายที่ถูกเพิกถอนเพราะเครื่องหมายการค้ากลายเป็นคำสามัญในภายหลังตามมาตรา 66 เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยไม่จำเป็นต้องแก้ไขกฎหมายแม่บท

## เอกสารอ้างอิง

Dana Bergling and Vipa Cheunjaipanich. **Thai Systems Shows How Hard Cancellation Of A Registered**

**Trademark Really Is!**, 2001, [Online], Available URL: <http://www.mondaq.com/x/13406/>

Thai+Systems+Shows+How+Hard+Cancellation+Of+A+Registered+Trademark+Really+Is.(May,15)

Nandana Indananda and Parichart Monaiyakul. **Board of Trademarks decisions Highlight difficulty of**

**cancelling mark for nonuse in Thailand 2014** [Online], Available URL: [https://www.tilleke.com](https://www.tilleke.com/sites/default/files/2014_Jul_Board_of_Trademarks_Decisions_Non-use.pdf)

/sites/default/files/2014\_Jul\_Board\_of\_Trademarks\_Decisions\_Non-use.pdf (May,20).

เอกรินทร์ วิริโย “ปัญหาการเพิกถอนเครื่องหมายการค้าด้วยเหตุที่เจ้าของเครื่องหมายการค้าไม่ใช่เครื่องหมายการค้า” วารสารนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปีที่ 44 ฉบับที่ 3 กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. (กันยายน 2558): 733-763.

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2500/2548 (ประชุมใหญ่).

พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. 2534

ประกาศนายทะเบียนเครื่องหมายการค้า ที่ 1/2559 เรื่อง การกำหนดสิ่งที่ใช้กันสามัญในการค้าขาย